

Prava u sustavu socijalne skrbi

Korisnici socijalne skrbi su:

- samac i kućanstvo koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, primitkom od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način
- dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, mlađa punoljetna osoba, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, dijete žrtva trgovanja ljudima, dijete s teškoćama u razvoju, dijete i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju, dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu
- trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života bez obiteljske podrške i odgovarajućih uvjeta za život
- obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga podrška
- odrasla osoba s invaliditetom koja nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama
- odrasla osoba žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima
- osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama
- osoba ovisna o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti
- beskućnici
- druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi

Prava u sustavu socijalne skrbi su:

- zajamčena minimalna naknada,
- naknada za troškove stanovanja,
- pravo na troškove ogrjeva,
- naknada za osobne potrebe korisnika smještaja,
- jednokratne naknade,
- naknade u vezi s obrazovanjem,
- osobna invalidnina,
- doplatak za pomoć i njegu,
- status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja,
- naknada do zaposlenja te
- socijalne usluge.

Navedena prava se ostvaruju pri nadležnim Centrima za socijalnu skrb prema adresi prebivališta korisnika. Uvjeti za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi utvrđeni su Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine broj: 157/2013, u daljnjem tekstu: Zakon)

Zahtjev za priznavanje prava može podnijeti sam korisnik ili član njegove obitelji.

Zahtjev se podnosi pismenim putem ili osobno, dolaskom korisnika u Prijemni ured centra za socijalnu skrb gdje možete dobiti sve informacije o vrstama pomoći, načinu i uvjetima za njihovo ostvarivanje.

Centar za socijalnu skrb informira korisnike i o drugim pružateljima usluga u lokalnoj zajednici i mogućnostima ostvarivanja prava izvan sustava socijalne skrbi. Centar za socijalnu skrb dužan je, kada ima saznanja, pokrenuti postupak po službenoj dužnosti i osigurati adekvatnu skrb osobama koje nisu u mogućnosti samostalno brinuti o svojim potrebama.

ZAJAMČENA MINIMALNA NAKNADA

Zajamčena minimalna naknada je pravo na novčani iznos kojim se osigurava zadovoljavanje osnovnih životnih potreba samca ili kućanstva koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Osnovicu na temelju koje se izračunava iznos zajamčene minimalne naknade odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske. Osnovicu na temelju koje se izračunava iznos drugih prava iz članka 25. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/2013) odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske.

Zajamčena minimalna naknada priznaje se samcu ili kućanstvu koji nema sredstva za uzdržavanje u visini propisanoj u članku 30. stavku 1. gore navedenog Zakona niti ih je u mogućnosti ostvariti radom, primitkom od imovine, kao ni od obveznika uzdržavanja, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje.

Nema pravo na zajamčenu minimalnu naknadu samac ili kućanstvo ako:

- samac ili član kućanstva ima u vlasništvu drugi stan ili kuću, osim stana ili kuće koju koristi za stanovanje, a koji može otuđiti ili iznajmiti i time osigurati sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba, poslovni prostor koji ne koristi za obavljanje registrirane djelatnosti te vrijedne pokretnine (plovila, umjetnička djela i sl.),
- je samac ili član kućanstva u razdoblju od tri godine prije podnošenja zahtjeva prodao ili darovao imovinu, odrekao se prava na nasljeđivanje ili ustupio svoj nasljedni dio, ako je od iznosa ostvarenog prodajom ili iznosa koji odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet darovane imovine ili nasljednog dijela kojega se odrekao ili ustupio mogao osigurati uzdržavanje u iznosu zajamčene minimalne naknade i nakon podnošenja zahtjeva za priznavanje prava,
- je samac ili član kućanstva vlasnik imovine koju bi mogao koristiti ili prodati bez ugrožavanja osnovnih životnih potreba i time osigurati sredstva u iznosu zajamčene minimalne naknade propisane ovim Zakonom za osobno uzdržavanje ili uzdržavanje članova kućanstva,
- je samac ili član kućanstva vlasnik osobnog vozila, osim osobnog vozila koje služi za prijevoz samca ili člana kućanstva korisnika prava po osnovi invaliditeta,

- starije i nemoćne teško pokretne osobe ili je prema procjeni stručnog radnika centra za socijalnu skrb osobno vozilo nužno radi prometne izoliranosti,
- samac ili član kućanstva koristi osobno vozilo u vlasništvu druge pravne ili fizičke osobe,
  - je samac sklopio ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja,
  - radno sposobni samac nije evidentiran kao nezaposlena osoba pri nadležnoj službi za zapošljavanje, a nisu ispunjeni uvjeti iz članka 24. stavka 2. gore navedenog Zakona ili
  - može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi.

Nema pravo na zajamčenu minimalnu naknadu **beskućnik na privremenom smještaju u prihvatilištu te korisnik usluge smještaja ili organiziranog stanovanja** sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/2013) ili posebnih propisa.

Iznos zajamčene minimalne naknade iz članka 30. stavka 1. gore navedenog Zakona umanjuje se kućanstvu za udio radno sposobnog člana kućanstva koji nije evidentiran kao nezaposlena osoba pri nadležnoj službi za zapošljavanje, a nisu ispunjeni uvjeti iz članka 24. stavka 2. spomenutog Zakona.

Iznos zajamčene minimalne naknade iz članka 30. st. 1. Zakona o socijalnoj skrbi (NN157/2013) umanjuje se kućanstvu za udio člana kućanstva koji je sklopio ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja.

Iznos zajamčene minimalne naknade za samca utvrđuje se u iznosu od 100% osnovice iz članka 27. stavka 1. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/2013), dok se za kućanstvo utvrđuje u iznosu koji predstavlja zbroj udjela za svakog člana kućanstva, s tim da udjeli članova kućanstva iznose:

- za samohranog roditelja: 100% osnovice iz članka 27. stavka 1. navedenog Zakona
- za odraslog člana kućanstva: 60% osnovice iz članka 27. stavka 1. navedenog Zakona
- za dijete: 40% osnovice iz članka 27. stavka 1. navedenog Zakona.

Ako samac ili kućanstvo ostvaruje prihod, visina zajamčene minimalne naknade utvrđuje se kao razlika između iznosa zajamčene minimalne naknade određene st 1. čl. 30. navedenog Zakona i prosječnog mjesečnog prihoda samca ili kućanstva ostvarenog u tri mjeseca prije mjeseca u kojem je pokrenut postupak.

Iznos zajamčene minimalne naknade za kućanstvo uvećava se za troškove smještaja člana kućanstva u đlački dom za vrijeme trajanja školske godine.

Iznos zajamčene minimalne naknade iz stavka 1. čl. 30 navedenog Zakona za kućanstvo ne može biti veći od bruto iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj.

U prihod se ne uračunava slijedeće:

- naknada za podmirenje troškova stanovanja koju odobrava jedinica lokalne samouprave i Grad Osijek,
- naknada za troškove ogrjeva koju odobrava jedinica područne (regionalne) samouprave i Grad Osijek,
- novčana naknada za tjelesno oštećenje,
- ortopedski dodatak,
- doplatak za pomoć i njegu sukladno odredbama navedenog Zakona i propisima iz mirovinskog osiguranja,
- osobna invalidnina sukladno odredbama navedenog Zakona,
- doplatak za djecu,
- državna potpora za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, osim dohodovne potpore ostvarene prema posebnim propisima,
- novčana naknada za životinje koje su usmrćene ili uginule prilikom provedbe naređenih mjera prema posebnom propisu o veterinarstvu,
- stipendija za školovanje učenika ili studenta dok traje redovito školovanje ili studiranje, a najdulje do 29. godine života,
- naknada koju prima udomitelj za potrebe smještenog korisnika,
- iznos novčanih sredstava koja fizičke osobe ostvare na osnovi donacija pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe,
- iznos novčanih sredstava koje fizičke osobe ostvare na osnovi jednokratnih donacija pravnih i fizičkih osoba do iznosa od 5000,00 kuna godišnje,
- iznos sredstava za saniranje posljedica elementarnih nepogoda,
- iznos sredstava za uzdržavanje za dijete ostvarenih po osnovi privremenog uzdržavanja pri centru za socijalnu skrb,
- iznos sredstava za uzdržavanje za dijete ostvarenih sukladno posebnom propisu do iznosa privremenog uzdržavanja pri centru za socijalnu skrb,
- nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
- novčana pomoć i putni troškovi osobe na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa,
- novčana pomoć i putni troškovi nezaposlene osobe koju je Hrvatski zavod za zapošljavanje uputio na obrazovanje koje organizira odnosno troškove snosi Hrvatski zavod za zapošljavanje,
- osobna invalidnina, doplatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski doplatak, posebni dodatak, naknada za pripomoć u kući, jednokratna novčana pomoć, naknada troškova pogreba te naknada za pravo na besplatne udžbenike ako su ta prava ostvarena temeljem posebnog propisa kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihove obitelji,
- osobna invalidnina, obiteljska invalidnina, uvećana obiteljska invalidnina, doplatak za pomoć i njegu druge osobe, ortopedski doplatak, posebni doplatak, naknada za pripomoć u kući, naknada za pravo na besplatne udžbenike ostvarene temeljem posebnog propisa kojim se uređuje zaštita vojnih i civilnih invalida rata,
- novčani primitak za opremu novorođenog djeteta i primitak po osnovi potpora za novorođenče, odnosno potpora za opremu novorođenog djeteta koje isplaćuje ili

- daje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima te jedinice,
- primitak ostvaren od dividende i novčana sredstva ostvarena prodajom dionica, a temeljem članstva u Fondu hrvatskih branitelja koji potječu po osnovi statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i statusa člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja.

U prihode se ne uračunavaju niti pomoći, kao niti naknade koje osiguravaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju odluka predstavničkih tijela, do iznosa zajamčene minimalne naknade.

Iznos prihoda koje ostvaruje samac ili kućanstvo, a čija se visina zajamčene minimalne naknade utvrđuje se kao razlika između iznosa zajamčene minimalne naknade određene st.1. čl. 30 navedenog Zakona i prosječnog mjesečnog prihoda samca ili kućanstva ostvarenog u tri mjeseca prije mjeseca u kojem je pokrenut postupak, ***umanjuje se za iznos koji na temelju propisa kojim se uređuju obiteljski odnosi član kućanstva plaća za uzdržavanje osobe koja nije član toga kućanstva.***

Poljoprivredniku i članu njegovog kućanstva koji obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje te na temelju poljoprivredne djelatnosti ima obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, prosječni mjesečni prihod iz članka 30. st 2. spomenutog Zakona utvrđuje se prema poreznoj prijavi ili prema rješenju nadležne porezne uprave o godišnjem paušalnom iznosu poreza na dohodak.

Odredba st 1. čl. 32 navedenog Zakona ne primjenjuje se na poljoprivrednika samca starijeg od 65 godina života, kao ni na kućanstvo koje obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, čiji su svi članovi stariji od 65 godina života.

Zajamčena minimalna naknada priznaje se od dana podnošenja zahtjeva, odnosno od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, a isplaćuje se mjesečno.

Zajamčena minimalna naknada može se djelomično izravno uplatiti obrazovnoj ustanovi na ime troška toplog obroka učenika člana kućanstva korisnika zajamčene minimalne naknade ako centar za socijalnu skrb utvrdi da postoji vjerojatnost da korisnik zajamčenu minimalnu naknadu neće koristiti za zadovoljavanje navedene potrebe.

Zajamčena minimalna naknada može se priznati u cijelosti ili djelomično u naravi ako centar za socijalnu skrb utvrdi da postoji vjerojatnost da korisnik zajamčenu minimalnu naknadu neće koristiti za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Korisnik kojem je priznato pravo na zajamčenu minimalnu naknadu dužan je centru za socijalnu skrb prijaviti svaku promjenu koja utječe na daljnje korištenje ili na visinu naknade odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

Na osnovi prijave korisnika zajamčene minimalne naknade ili na osnovi podataka pribavljenih po službenoj dužnosti, centar za socijalnu skrb donijet će novu odluku samo

ako to zahtijevaju promijenjene okolnosti o kojima ovisi priznavanje i visina zajamčene minimalne naknade.

Ako korisnik nakon promijenjenih okolnosti i nadalje ispunjava uvjete za korištenje prava na zajamčenu minimalnu naknadu u manjem ili većem iznosu od već priznatog prava, pravo u izmijenjenom iznosu priznaje se danom nastanka promijenjenih okolnosti.

Ako zbog promijenjenih okolnosti korisnik ne ispunjava uvjete za daljnje korištenje prava na zajamčenu minimalnu naknadu, pravo se ukida danom nastanka promijenjenih okolnosti.

U slučaju smrti korisnika samca pravo na zajamčenu minimalnu naknadu prestaje danom smrti korisnika, a u slučaju smrti člana kućanstva iznos zajamčene minimalne naknade kućanstvu umanjuje se za njegov udio od dana njegove smrti.

Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu ukida se ako centar za socijalnu skrb praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika korisnika utvrdi da su te prilike znatno povoljnije od onih koje se mogu osigurati na temelju priznatog prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu ukida se samcu, odnosno iznos zajamčene minimalne naknade kućanstva umanjuje se za udio člana kućanstva ako se samac ili član kućanstva nalazi na bolničkom liječenju, u pritvoru ili istražnom zatvoru, na izdržavanju kazne zatvora, privremenom smještaju te boravku u inozemstvu, u neprekidnom trajanju dužem od dva mjeseca.

Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu ukida se samcu, odnosno iznos zajamčene minimalne naknade umanjuje se kućanstvu za udio člana kućanstva ako samac ili član kućanstva mjesečno duže od 15 dana neprekidno boravi u inozemstvu

Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu ukida se, odnosno pravo na zajamčenu minimalnu naknadu umanjuje se za određeni iznos, danom nastupanja okolnosti iz st. 2. i 3. čl. 37 navedenog Zakona.

Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu ukida se samcu, odnosno kućanstvu ako je samac ili član kućanstva u postupku priznavanja prava dao netočne ili nepotpune podatke o prihodu o kojima ovisi priznavanje prava ili opseg prava ili nije omogućio centru za socijalnu skrb uvid u prihod i imovinu.

Rješenje o priznanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu u slučaju iz st 5. čl. 37 navedenog Zakon ukida se danom nastanka promijenjenih okolnosti zbog kojih bi pravo na zajamčenu minimalnu naknadu prestalo, a korisnik iz st. 5. čl. 37 Zakona nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu dok ne istekne rok od šest mjeseci od ukidanja prava.

Centar za socijalnu skrb i služba nadležna za zapošljavanje dužni su međusobno surađivati u provođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Način suradnje centara za socijalnu skrb i službe nadležne za zapošljavanje u provođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika zajamčene minimalne naknade pravilnikom propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb u suradnji s ministrom nadležnim za rad.

Za vrijeme korištenja prava na zajamčenu minimalnu naknadu nezaposlena radno sposobna ili djelomično radno sposobna osoba dužna je prihvatiti zaposlenje u skladu s propisima o zapošljavanju.

Centar za socijalnu skrb dužan je službi nadležnoj za zapošljavanje dostaviti obavijest o priznatom pravu na zajamčenu minimalnu naknadu za nezaposlenog radno sposobnog ili djelomično radno sposobnog korisnika te za osobu kojoj je utvrđena privremena nezapošljivost od strane nadležnog tijela sukladno posebnom propisu u roku od osam dana od dana donošenja rješenja o priznavanju navedenoga prava.

Služba nadležna za zapošljavanje dužna je odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana saznanja obavijestiti centar za socijalnu skrb o činjenici da je radno sposobni ili djelomično radno sposobni samac ili član kućanstva koje je korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu izgubio status nezaposlene osobe, uz naznaku razloga brisanja iz evidencije nezaposlenih osoba.

Radno sposobnom ili djelomično radno sposobnom samcu ili članu kućanstva pravo na zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno pripadajući udio u zajamčenoj minimalnoj naknadi priznaje se najduže do dvije godine.

Osoba iz st 1. čl. 39 navedenog Zakona nema pravo podnijeti novi zahtjev za priznavanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno za uvećanje iznosa zajamčene minimalne naknade kućanstva za pripadajući udio člana kućanstva u sljedeća tri mjeseca nakon mjeseca u kojem je pravo prestalo, odnosno umanjeno.

Ako radno sposobni ili djelomično radno sposobni samac ili član kućanstva koji je korisnik zajamčene minimalne naknade odbije ponuđeni posao, osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju ili samovoljno otkaže ugovor o radu, ukida mu se pravo na zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno kućanstvu se zajamčena minimalna naknada umanjuje za pripadajući udio toga člana.

Osoba iz st 3. čl. 39 navedenog Zakona nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno za uvećanje iznosa zajamčene minimalne naknade za kućanstvo u sljedećih šest mjeseci nakon mjeseca u kojem je pravo ukinuto, odnosno u kojemu je pravo umanjeno.

Radno sposobnom ili djelomično radno sposobnom samcu ili članu kućanstva ukida se pravo na zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno pripadajući udio u zajamčenoj minimalnoj naknadi ako se ne odazove pozivu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave za sudjelovanje u radovima za opće dobro bez naknade.

Osoba iz st 5. čl. 39 navedenog Zakona nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno za uvećanje iznosa zajamčene minimalne naknade za kućanstvo u sljedećih šest mjeseci nakon mjeseca u kojem je pravo ukinuto, odnosno u kojemu je pravo umanjeno.

(U radovima za opće dobro iz st 5. čl. 39 navedenog Zakona korisnici zajamčene minimalne naknade mogu sudjelovati najmanje trideset, a najviše devedeset sati mjesečno.

Centar za socijalnu skrb dužan je jednom mjesečno dostavljati jedinici lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave podatke o radno sposobnim ili djelomično radno sposobnim samcima korisnicima zajamčene minimalne naknade te radno sposobnim ili djelomično radno sposobnim članovima kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade.

Jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave dužne su centru za socijalnu skrb jednom mjesečno dostavljati podatke o korisnicima zajamčene minimalne naknade koji su se odazvali i sudjelovali u radovima za opće dobro iz st 5. čl. 39 navedenog Zakona.

Ako se radno sposobni samac ili član kućanstva koji je korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu u neprekidnom trajanju od najmanje godinu dana zaposli, u prvom mjesecu rada zajamčena minimalna naknada samcu ili kućanstvu se ne ukida, odnosno ne umanjuje se za ostvareni prihod.

U drugom mjesecu rada osoba iz st 1. čl. 40 navedenog Zakona iznos zajamčene minimalne naknade umanjuje se samcu ili kućanstvu za 25% iznosa, a u trećem mjesecu rada za 50% iznosa.

Pravo na zajamčenu minimalnu naknadu ukida se ako osoba iz st 1. čl. 40 navedenog Zakona radi dulje od tri mjeseca, a prosječni prihod u ta tri mjeseca prelazi visinu priznatog iznosa na zajamčenu minimalnu naknadu za samca ili kućanstvo.

Centar za socijalnu skrb dužan je pratiti prilike korisnika i u slučaju promjene donijeti novu odluku, a korisnik je dužan odmah izvijestiti centar o svim promjenama koje utječu na ostvarivanje prava.

2. POMOĆ ZA PODMIRENJE TROŠKOVA STANOVANJA

Novčanu pomoć za troškove stanovanja odobrava jedinica lokalne samouprave, a visina pomoći može se odobriti do iznosa polovice sredstava potrebnih za uzdržavanje samca ili obitelji prema Zakonu o socijalnoj skrbi.

Pomoć se ostvaruje u Gradu Osijeku pri Upravnom odjelu za socijalnu skrb i zdravstvo, na adresi u Osijeku, Franjevačka 4.

Troškovi stanovanja su:

- troškovi najamnine,
- pričuve,
- vode,
- odvoza kućnog smeća,
- komunalne naknade,
- električne energije,
- plina ili drva za ogrjev (grijanje)

Pomoć se može odobriti samcu ili obitelji ako iznos prosječnog mjesečnog prihoda ostvarenog u posljednja tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev ne prelazi iznos od 900,00 kn za samca, uvećan za 500,00 kuna za svakog daljnjeg člana kućanstva i ako žive u stambenom prostoru koji svojom veličinom zadovoljava osnovne stambene potrebe samca ili obitelji, te ako nemaju imovinu koja im ne služi za podmirivanje osnovnih životnih potreba.

Stambenim prostorom kojim se zadovoljavaju osnovne stambene potrebe smatra se stan ili kuća veličine 35 m² korisne površine za jednu osobu, a za osobe s invaliditetom 20% veći (41 m²), uvećane za 10 m² za svaku daljnju osobu u kućanstvu, s mogućim odstupanjem od 10 m².

Pomoć se može odobriti izravno korisniku ili na način da nadležna služba izravno uplati sredstva na račun pružatelja usluge.

3. JEDNOKRATNA POMOĆ

Novčana pomoć ili pomoć u naravi koju centar za socijalnu skrb priznaje samcu ili obitelji koji zbog trenutačnih materijalnih teškoća nisu u mogućnosti podmiriti neke osnovne životne potrebe, a koje su nastale zbog rođenja ili školovanja djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, elementarne nepogode i sl.

Jednokratna pomoć može se iznimno priznati i zbog nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu ili nabavke neophodne odjeće i obuće ako ne postoji mogućnost da se nabavka neophodnih predmeta u kućanstvu i odjeće i obuće osigura u suradnji s humanitarnim organizacijama.

Centar za socijalnu skrb može iznimno odobriti jednokratnu pomoć korisnicima usluge smještaja i u slučaju ako imaju potrebe koje se ne mogu zadovoljiti u okviru usluga koje se osiguravaju smještajem.

Jednokratna pomoć priznaje se do iznosa koji je vezan uz potrebu za koju se odobrava.

Ukupni iznos priznatih jednokratnih pomoći ne može godišnje iznositi više od pet osnovica za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi (odnosno 2.500,00 kuna).

Ako je iznos potrebne pomoći veći od peterostrukog iznosa osnovice za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi (2.500,00 kuna) centar za socijalnu skrb dužan je u tom postupku pribaviti suglasnost nadležnog ministarstva.

POMOĆ U NOVCU ILI NARAVI:

Jednokratna pomoć može se odobriti i u naravi ako centar za socijalnu skrb utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili ako korisnik pomoć u novcu ne koristi namjenski ili postoji velika vjerojatnost da tu pomoć neće koristiti namjenski.

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na jednokratnu pomoć korisnik je dužan navesti za koju namjenu treba pomoć i koliko sredstava je potrebno da tu potrebu podmiri. Također je dužan dostaviti potrebne dokaze o konkretnoj životnoj potrebi zbog koje traži pomoć.

Centar za socijalnu skrb je dužan donijeti rješenje o zahtjevu korisnika najkasnije u roku od osam dana od dana pokretanja postupka.

POMOĆ ZA POGREBNE TROŠKOVE KORISNIKA POMOĆI ZA UZDRŽAVANJE

Centar za socijalnu skrb može odobriti jednokratnu pomoć sobi koja je snosila troškove pogreba korisnika pomoći za uzdržavanje.

Centar za socijalnu skrb odobrava plaćanje pogrebnih troškova do iznosa osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u iznos troškova uračunavaju se i troškovi prijevoza pokojnika.

4. POTPORE ZA OBRAZOVANJE

Novčane potpore za obrazovanje su:

- Potpora za troškove smještaja u učeničkom domu
- Potpora za troškove prijevoza
- Potpora za školske udžbenike
- Potpora za redovito studiranje

4.1. Potpora za troškove smještaja u učeničkom domu

Pravo na troškove smještaja u učeničkom domu kao potpora za obrazovanje priznaje se:

- obitelji koja koristi pomoć za uzdržavanje, za člana obitelji polaznika srednje škole,
- polazniku srednje škole koji je pod skrbništvom smještenom u učenički dom,
- iznimno se može priznati i djetetu s teškoćama u razvoju te djetetu smještenom u udomiteljskoj obitelji, polazniku srednje škole, ako pohađa školu izvan mjesta prebivališta, a ne može mu se osigurati školovanje u mjestu prebivališta.

Pravo se priznaje u visini troškova smještaja, pod uvjetom:

- da prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 150% osnovice za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi,
- ako je polaznik srednje škole dijete iz jednoroditeljske obitelji čiji prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od dvije osnovice za ostvarivanje prava,
- ako je polaznik srednje škole dijete pod skrbništvom čiji vlastiti prihod ne prelazi ili je jednak iznosu od 250% osnovice za ostvarivanje prava.

Korisnik je dužan centru za socijalnu skrb dostaviti dokaze o redovitom pohađanju srednje škole, upisu u učenički dom i visini troškova smještaja, kao i drugu potrebnu dokumentaciju

4.2. Potpora za troškove prijevoza

Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koji pohađaju nastavu radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja po posebnom programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba da im se prizna pravo na usluge stalnog smještaja, imaju pravo na novčanu potporu za pokriće troškova prijevoza do svojeg prebivališta.

Ovo pravo se priznaje i osobi s invaliditetom i djetetu s teškoćama u razvoju koje pohađa nastavu u mjestu prebivališta ukoliko nemaju osiguran prijevoz po nekoj drugoj osnovi. Prijevoz u mjestu prebivališta osigurava jedinica lokalne samouprave.

Pravo na troškove prijevoza radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja ima i dijete, korisnik pomoći za uzdržavanje i dijete smješteno u udomiteljskoj obitelji.

Rješenje o priznavanju prava donosi centar za socijalnu skrb prema prebivalištu korisnika.

Potpora obuhvaća troškove prijevoza u odlasku i povratku po najnižoj cijeni za redovita prijevozna sredstva javnoga prometa za najkraću relaciju, a ako korisnik za prijevoz koristi osobno vozilo, u visini cijene vozne karte javnoga prijevoznog sredstva.

4.3. Potpora za školske udžbenike

Centar za socijalnu skrb može jednom godišnje odobriti jednokratnu novčanu potporu za nabavku obveznih školskih udžbenika za osnovne i srednje škole korisniku prava na pomoć za uzdržavanje i korisniku prava na smještaj u udomiteljsku obitelj, koji je učenik osnovne ili srednje škole, ako to pravo ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Novčana potpora se odbrava u vrijednosti 50% vrijednosti od popisa odabranih novih školskih udžbenika i pripadajućih nastavnih sredstava za određeni razred prema Konačnoj listi škole.

Centar za socijalnu skrb u suradnji s lokalnom zajednicom osigurava sredstva za isplatu potpore za udžbenike te razmjenjuje podatke o odobrenim potporama u tu svrhu. Centar za socijalnu skrb razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o isplaćenim sredstvima za nabavku udžbenika.

Jedinica lokalne samouprave dostavlja centru za socijalnu skrb popis korisnika i odobrenih jednokratnih potpora za udžbenike.

4.4. Potpora za redovito studiranje

Korisniku prava na stalni smještaj, za vrijeme redovitog studiranja, centar za socijalnu skrb priznaje pravo na mjesečnu novčanu potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi (2.000,00 kn)

Danom izvršnosti rješenja o priznavanju potpore za redovito studiranje, korisniku prestaje pravo na stalni smještaj.

Zahtjev za priznavanje prava na potporu za redovito studiranje može se podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana prestanka prava na stalni smještaj.

Pravo na ovu potporu traje do završetka redovitog studiranja u skladu s programom studija koji korisnik pohađa, a najkasnije do 26. godine života. Korisniku se može odobriti potpora za studiranje i tijekom ponavljanja godine u slučaju bolesti ili drugoga opravdanoga razloga, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Korisnik je dužan dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. listopada svake godine dok traje studiranje te izvijestiti centar za socijalnu skrb o završetku studiranja.

Pravo na potporu za redovito studiranje priznaje se neovisno o imovinskom stanju i prihodima korisnika.

5. OSOBNA INVALIDNINA

Osobna invalidnina je novčana potpora namijenjena osobi s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu ne može istodobno ostvarivati pravo na doplatak za pomoć i njegu.

Vrstu i težinu invaliditeta te vrstu i težinu promjene u zdravstvenom stanju pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Pravo na osobnu invalidninu priznaje centar za socijalnu skrb s danom podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250% osnovice za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi ako korisnik nema vlastiti prihod ni imovinu (stan u vlasništvu ili suvlasništvu, kuću ili drugi objekt koji ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba)

Ako korisnik ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa osobne invalidnine i prosječnog prihoda korisnika ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

U prihod se ne uračunava pomoć za uzdržavanje i pomoć za troškove stanovanja mirovina do iznosa najniže mirovine ostvarene za 40 godina mirovinskog staža, ortopedski dodatak, sredstva za uzdržavanje koje dijete ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima i doplatak za djecu.

Ako roditelji korisnika osobne invalidnine koriste: roditeljski dopust, rad s polovicom punoga radnog vremena, rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta s težim smetnjama u razvoju ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima, a dijete boravi 4 i više sati dnevno u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka, osobna invalidnina isplaćuje se u iznosu od 125% osnovice (625,00 kn)

Osoba kojoj je osiguran stalni ili tjedni smještaj, ne može ostvariti pravo na osobnu invalidninu dok to pravo ostvaruje.

6. DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU

Doplatak za pomoć i njegu je novčana potpora namijenjena osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavci

namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

Navedena osoba može ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu ako:

- nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju,
- njen prosječni mjesečni prihod ako je samac, ne prelazi iznos od 250% osnovice, odnosno ako prosječni mjesečni prihod članova njezine obitelji ne prelazi iznos od 200% osnovice za ostvarivanje prava u prethodna tri mjeseca,
- ako doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi.

Pravo na doplatak za pomoć i njegu priznaje centar za socijalnu skrb s danom podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Pravo se može priznati u punom ili smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijevika potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu.

Vrstu i opseg prijeke potrebe trajne ili privremene pomoći i njege pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Visina doplatka za pomoć i njegu iznosi:

- u punom iznosu 100% osnovice za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi = 500,00 kn
- u smanjenom iznosu 70% osnovice = 350,00 kn

Pravo na doplatak za pomoć i njegu u punom iznosu neovisno o prihodima ima:

- osoba s težim invaliditetom,
- osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju,
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja nije osposobljena za samostalan život i rad.

Pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o prihodima ima:

- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad
- osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Pravo na doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti osoba kojoj je priznato pravo na osobnu invalidninu ili joj je osiguran stalni ili tjedni smještaj u ustanovi socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga, u zdravstvenoj ili u drugoj ustanovi.

Doplatak za pomoć i njegu ne isplaćuje se za vrijeme koje je korisnik doplatka za pomoć i njegu proveo u zdravstvenoj ustanovi ili u drugoj ustanovi dulje od 15 dana, u kojoj mu je osigurana njega i pomoć druge osobe.

Korisniku kojemu je priznato pravo na doplatu za pomoć i njegu iznimno se može osigurati i usluga pomoći i njege u kući koje mu ne mogu pružiti članovi obitelji.

Dijete za koje roditelj koristi pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena, rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnim propisima, može ostvariti pravo na doplatu za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, ako ispunjava uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi.

7. STATUS RODITELJA NJGOVATELJA ILI STATUS NJGOVATELJA

Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje centar za socijalnu skrb jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom, koje je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe tako da mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.

Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom, zbog kojih je u potpunosti nepokretna i uz pomoć ortopedskih pomagala, te roditelju djeteta s teškoćama u razvoju odnosno osobe s invaliditetom s više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

Roditelju se ovo pravo priznaje kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi manje od 4 sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka.

Roditelju se ovo pravo priznaje samo kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi i više od 4 sata dnevno uz uvjet da mu roditelj pruža usluge pomoći i njege.

Pravo na status roditelja njegovatelja pod uvjetima i na način propisan Zakonom o socijalnoj skrbi roditelj njegovatelj koristi i nakon punoljetnosti djeteta, dok takva potreba traje, a u trajanju propisanom Zakonom do asocijalnoj skrbi, osim u slučaju ako se pružanje specifične njege djetetu ne može osigurati priznavanjem statusa njegovatelja jednom od članova obitelji.

Iznimno, kada dijete s teškoćama u razvoju nema roditelja ili niti jedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja, jednom od članova obitelji može se na njegov zahtjev priznati status njegovatelja.

Pravo na status roditelja njegovatelja umjesto roditelja može se priznati i bračnom ili izvanbračnom drugu roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom, koji živi u obiteljskoj zajednici s djetetom. Ukoliko u obitelji ima dvoje ili

više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja. Ukoliko u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom status roditelja njegovatelja može se priznati, osim roditelja, i jednom od članova obitelji pod uvjetima propisanim Zakonom.

Status roditelja njegovatelja ili njegovatelja ne može se priznati roditelju djeteta ili drugim osobama kojima je osigurana usluga stalnog smještaja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi putem centra za socijalnu skrb vrši obračun i isplatu naknade i uplaćuje sve doprinose za obvezna osiguranja, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu.

Pravo na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja prestaje:

- na zahtjev roditelja njegovatelja ili njegovatelja,
- ako nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu djetetu zbog svojeg psihofizičkoga stanja,
- ako zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja,
- ako se nalazi u pritvoru odnosno istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju duljem od 2 mjeseca,
- kada navršši 65 godina života, osim u slučaju kada u obitelji nema osobe koja može biti njegovatelj, dok mu roditelj može pružati specifičnu njegu te
- smrću djeteta, roditelja ili njegovatelja.

Rješenje o priznavanju prava na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja donosi centar za socijalnu skrb, a nadležno ministarstvo daje suglasnost na rješenje Centra.

8. NAKNADA DO ZAPOSLENJA

Pravo na naknadu do zaposlenja ima dijete s teškoćama u razvoju odnosno osoba s invaliditetom kojoj je utvrđeno tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje. Pravo se može ostvariti nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršениh 15 godina života.

Odluku o priznavanju prava na naknadu do zaposlenja donosi centar za socijalnu skrb na čijem području korisnik ima prebivalište.

Pravo mogu ostvariti nezaposlene osobe, bez vlastitih prihoda. Naknada do zaposlenja iznosi 70% od osnovice za ostvarivanje prava u socijalnoj skrbi (350,00 kn) mjesečno.

Pravo na naknadu do zaposlenja prestaje kada se korisnik zaposli, a pravo se može ponovno priznati ako zaposlenje prestane neovisno o volji korisnika i on ne ostvaruje naknadu za vrijeme nezaposlenosti prema drugim propisima.

